

miste dem, der véd, at de ikke er Venstre. I alle de Tilfælde, som Partiet overhovedet kan komme til at staa overfor, vil det tabe Medlemmer, det er givet, og det er derfor naturligt, at Partiet udsætter saa længe som muligt at træffe Bestemmelse, men jeg tror, at en Bestemmelse, hvad enten det bliver til den ene eller til den anden Side, dog vil være det, der kommer til at koste Partiet mindst. Det ærede Medlem Hr. J. Jacobsen gjorde derefter nogle Bemærkninger — og det var disse Bemærkninger, som interesserede mig — over de to Tings Stilling til hinanden, idet han sagde, at han i fuld Tilslutning til, hvad hans Partis Ordfører (N. Neergaard) havde sagt, vilde føre Spørgsmaalet noget videre frem teoretisk. Han mente nu under denne Undersøgelse af forfatningsteoretisk Art, at jeg havde sagt, hvad allerede tidligere Talere havde udtalt paa Grund af en Misforstaaelse af mine Ord, at Landstinget ikke havde nogen Adgang til at forkaste Folketingets Beslutninger. Den ærede Ordfører for Venstre har rigtigt forstaaet, at noget saadant har jeg ikke sagt. Men det ærede Medlem Hr. J. Jacobsen sagde saa videre, idet han valgte et Eksempel — det er altid meget klart, naar man bruger et Eksempel —: Hvis Landstinget vil modsætte sig Afrustningsforslaget, har Landstinget selvfølgelig Adgang dertil. Det er jeg ganske enig i, det har Landstinget en forfatningsmæssig Adkomst til. Og det ærede Medlem udviklede videre, at den Ret, Landstinget havde overfor et saadant Spørgsmaal, var at faa klaret, om Vælgerne sluttede sig dertil, om der nu ogsaa virkelig var et Flertal blandt Vælgerne for en saadan Overenskomst. Han kunde nu ikke tænke sig, hvad vi har kunnet tænke os, at dette Spørgsmaal blev afgjort ved en Folkeafstemning — det kom han i alt Fald ikke ind paa, og jeg skal blive i hans Tankegang og kun beskæftige mig dermed. Det ærede Medlem mente altsaa, at vel havde Landstinget en Adkomst til at standse en saadan Sag, men det havde ikke Ret til — og her brugte det ærede Medlem et Citat af en tidligere Politiker — at blive en Sten i Maskineriet, og naar derfor et følgende Folketingsvalg havde godtgjort, at det, Folketingsflertallet havde vedtaget, paa ny kunde vedtages i dette Ting, og at altsaa Vælgerne havde givet Medlemmerne et udtrykkeligt Mandat til at tilkendegive dette, vilde det være rigtigt, at Landstinget bøjede sig. Denne Tankegang har jo været fremme fra forskellige Sider, det ærede Medlem Hr. Christmas

Møller har undertiden været inde paa lignende Tanker, og de, som taler saaledes, taler ganske sikkert mere i Forfatningens Aand og mere til Undgaelse af en Kamp om Landstingets Stilling indenfor Forfatningens end andre Medlemmer. Det ærede Medlems Opfattelse kan nu — for at følge Eksemplet — føre til et af to. Hvis Afrustningsforslaget gaar over til Landstinget i Aar, og Landstinget enten i Aar eller i næste Samling, fordi det ikke har kunnet blive færdigt med det, forkaster det, er der jo nogle, som mener, det vilde være naturligt, at Folketinget opløses, for at Valg kan finde Sted, og jeg har forstaaet Udtalelser af den højtærede Forsvarsminister saaledes, at hvis Landstinget bindende vilde erklære, at det agtede at respektere denne Valgdags Udfald, med andre Ord, at Landstinget efter et Opløsningsvalg bøjede sig, saa var der intet til Hinder for at opløse Folketinget, thi da var Appellen faktisk en Appel til Sagens Afgørelse, medens en Opløsning af Folketinget blot som Følge af en simpel Nægtelse fra Landstingets Side vilde være fuldkommen frugtesløs, thi da vilde man staa i akkurat den samme Situation efter som før Valget — og hvorfor da tage Valget? Det er det ene, der kan ske. Det ærede Medlem kunde altsaa virke hen til, at man i Landstinget erklærede, at man var villig til paa den ene eller den anden Maade at lade Vælgernes Stillingtagen til Sagen være afgørende. Vi for vort Vedkommende har ment, at det i denne Sag paa Grund af dens Betydning var rigtigt at faa en Vælgerafgørelse, og vi har derfor til Lovforslaget foreslaet knytet en Bestemmelse om Folkeafstemning, før Loven skulde træde i Kraft. Men den anden Fremgangsmaade kan jo ogsaa anvendes. Det andet, der kan ske, er dette, at Landstinget *ikke* afgiver en saadan bindende Erklæring, og derved glider Spørgsmaalet om en Opløsning af Folketinget ud af Betragtning, thi saa er en Opløsning af Folketinget meningsløs. Saa vil Sagen gaa saaledes, at den fra Folketinget føres frem, indtil det ordinære Valg finder Sted, og hvis det ærede Medlem Hr. J. Jacobsens Tankegang trænger igennem, og Landstinget efter det ordinære Valg godkender, hvad det tidligere har forkastet, saa er Sagen dermed i Orden, saa er der ingen Brug for Forfatningens Ventil med Hensyn til en Landstingsopløsning. Men hvis Landstinget ikke gør det, ja, saa kommer netop det Øjeblik, hvor Forfatningen aabner en Ventil til at faa en Afgørelse gennem en Opløsning af det samlede Landsting. Jeg